

## บทบรรณาธิการ เนติบัณฑิต เล่ม 13 ภาค 1 สมัยที่ 67

### บทบรรณาธิการ

**คำถาม** กระทำความผิดนอกราชอาณาจักรถ้าศาลในต่างประเทศพิพากษาให้ลงโทษและจำเลยได้พ้นโทษแล้ว ห้ามมิให้ลงโทษจำเลยในราชอาณาจักรอีก หากเป็นการกระทำต่างกัน คนละข้อหากันกับความผิดในราชอาณาจักร ศาลจะลงโทษจำเลยได้หรือไม่

**คำตอบ** มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ ดังนี้

**คำพิพากษาฎีกาที่ ๕๐๕๓/๒๕๕๕** จำเลยฎีกาประการต่อมาว่า ศาลในต่างประเทศพิพากษาให้ลงโทษและจำเลยได้พ้นโทษแล้ว ห้ามมิให้ลงโทษจำเลยในราชอาณาจักรตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๐ เห็นว่า ศาลในต่างประเทศพิพากษาให้ลงโทษจำเลยข้อหาค้าประเวณี แต่คดีนี้จำเลยกระทำความผิดข้อหาเป็นธุระจัดหาซึ่งบุคคลใดเพื่อการอนาจารและเพื่อให้บุคคลนั้นกระทำการค้าประเวณีเป็นคนละข้อหากัน และการกระทำต่างกัน การห้ามมิให้ลงโทษจำเลยในราชอาณาจักรตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๐ ต้องเป็นการลงโทษเพราะการกระทำเดียวกัน คือ เมื่อลงโทษข้อหาใดในต่างประเทศแล้วจะลงโทษข้อหาเดียวกันซ้ำในราชอาณาจักรอีกไม่ได้ ดังนั้น คดีนี้ยอมลงโทษจำเลยได้

**คำถาม** ร่วมกันรุมทำร้ายผู้อื่นเพื่อข่มขู่มิให้ยื่นของสอบราคาจ้างเหมางาน จะเป็นความผิดฐานใดบ้าง

**คำตอบ** มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ ดังนี้

**คำพิพากษาฎีกาที่ ๕๐๕๓/๒๕๕๕** จำเลยที่ ๒ ร่วมกับพวก รุมทำร้ายผู้เสียหายเพื่อข่มขู่มิให้ผู้เสียหายยื่นของสอบราคาจ้างเหมางานที่จำเลยที่ ๑ ซึ่งเป็นพี่ชายต่างบิดาของจำเลยที่ ๒ ขอให้มิให้ผู้เสียหายยื่น จำเลยที่ ๒ จึงมีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๙๕, ๓๐๙ วรรคแรก ประกอบมาตรา ๘๓

แม้จำเลยที่ ๒ ไม่ได้ยื่นของสอบราคา แต่การที่จำเลยที่ ๒ ร่วมใช้กำลังประทุษร้ายต่อผู้เสียหายเพื่อให้จำยอมไม่เข้าร่วมในการเสนอราคาตามประกาศสอบราคาจ้างเหมาจากผู้เสียหายต้องเข้ารับการรักษายาบาลจากแพทย์ที่โรงพยาบาลและไม่กล้ายื่น

ของสอบราคาภายในกำหนด การกระทำของจำเลยที่ ๒ จึงเป็นความผิดตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการเสนอราคาต่อหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๖ ซึ่งไม่มีองค์ประกอบความผิดว่าผู้กระทำความผิดจะต้องเป็นผู้เสนอราคาด้วย

**คำถาม** การหักกลบลบหนี้จะต้องได้รับความยินยอมจากอีกฝ่ายหนึ่งก่อนหรือไม่

หนี้ที่มีข้อโต้แย้งเพียงการคัดดอกเบี้ยย จะหักกลบลบหนี้เฉพาะหนี้ส่วนที่ไม่มีข้อโต้แย้งนั้นได้หรือไม่

**คำตอบ** มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ ดังนี้

**คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๕๔๗๐/๒๕๕๕** คดีมีปัญหาวินิจฉัยตามฎีกาของโจทก์ว่า จำเลยที่ ๑ มีสิทธิหักเงินจากบัญชีเงินฝากประจำของโจทก์ชำระหนี้ตามสัญญาเบิกเงินเกินบัญชีของโจทก์หรือไม่ โดยโจทก์อ้างว่า โจทก์ไม่เคยให้ความยินยอมในการหักกลบลบหนี้และหนี้เบิกเงินเกินบัญชีของโจทก์ยังเป็นหนี้ที่มีข้อต่อสู้อยู่

เห็นว่า ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๓๔๑ วรรคหนึ่ง บัญญัติถึงเรื่องการหักกลบลบหนี้ไว้ว่า ถ้าบุคคลสองคนต่างมีความผูกพันซึ่งกันและกัน โดยมูลหนี้อันมีวัตถุเป็นอย่างเดียวกัน และหนี้ทั้งสองรายนั้นถึงกำหนดจะชำระไซ้ ท่านว่าลูกหนี้ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งยอมจะหลุดพ้นจากหนี้ของตนด้วยการหักกลบลบกันได้เพียงเท่าจำนวนที่ตรงกันในมูลหนี้ทั้งสองฝ่ายนั้น บทบัญญัติดังกล่าวมิได้กำหนดไว้เป็นเงื่อนไขในข้อใดเลยว่าการหักกลบลบหนี้จะต้องได้รับความยินยอมจากอีกฝ่ายหนึ่งเสียก่อน เมื่อหนี้ทั้งสองฝ่ายต่างมีวัตถุเป็นอย่างเดียวกันคือเป็นหนี้เงิน และต่างถึงกำหนดที่จะชำระแล้ว จำเลยที่ ๑ ย่อมใช้สิทธิหักกลบลบหนี้ได้โดยไม่ต้องให้โจทก์ให้ความยินยอม ส่วนที่โจทก์อ้างว่าหนี้เงินกู้เบิกเงินเกินบัญชีของโจทก์ยังเป็นหนี้ที่มีข้อต่อสู้อยู่นั้น เห็นว่า หนี้ที่มีข้อต่อสู้อยู่นั้นไม่อาจนำมาหักกลบลบหนี้ได้ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๓๔๔ นั้น หมายถึงหนี้ที่ฝ่ายหนึ่งอ้างแล้วอีกฝ่ายมีข้อโต้แย้งไม่ยอมรับในข้อสาระสำคัญซึ่งมีผลต่อความรับผิดในหนี้ดังกล่าวหรือจำนวนหนี้ที่จะต้องรับผิด แต่จากคำให้การของโจทก์ในคดีหมายเลขดำที่ ๕.๒๔๓๐๘/๒๕๕๒ ของศาลแพ่ง ซึ่งจำเลยที่ ๑ ฟ้องขอให้บังคับโจทก์และนางสินีนารถชำระหนี้เงินกู้เบิกเงินเกินบัญชี ๗๑,๒๔๓,๒๒๔.๖๓

บาท พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ ๑๔.๕ ต่อปี ของต้นเงิน ๖๒,๗๘๘,๙๘๑.๕๙ บาท นั้น โจทก์ให้การรับว่าถึงสิ้นเดือนพฤศจิกายน ๒๕๔๐ โจทก์เป็นหนี้จำเลยที่ ๑ เป็นเงิน ๒๐,๒๓๐,๗๖๐,๘๐ บาท โดยโต้แย้งเพียงการคิดดอกเบี้ยนับแต่วันดังกล่าว ดังนี้ แสดงว่าในยอดหนี้ที่จำเลยที่ ๑ ใช้สิทธิหักกลบลบหนี้ ๖๗๐,๘๐๕.๖๔ บาท เป็นหนี้ ส่วนที่โจทก์ไม่มีข้อโต้แย้งใด ๆ แล้ว จำเลยที่ ๑ จึงใช้สิทธิหักกลบลบหนี้ตาม จำนวนนั้นได้

คำถาม ลูกหนี้ได้จำนองที่ดินของตนไว้เป็นประกันการชำระหนี้โดยมีผู้ค้ำประกัน หนี้ ต่อมาเจ้าหนี้ได้หักเงินในบัญชีของผู้ค้ำประกันชำระหนี้บางส่วนของผู้หนี้ตาม ข้อตกลง ต่อมาลูกหนี้ได้ชำระหนี้ส่วนที่เหลือให้แก่เจ้าหนี้จนครบถ้วนแล้ว ผู้รับจำนองจึง จดทะเบียนปลดจำนองให้ จะเป็นการละเมิดต่อผู้ค้ำประกันหนี้ของผู้หนี้หรือไม่ และ เป็นการกระทำความใดอย่างหนึ่งเป็นเหตุให้ผู้ค้ำประกันไม่อาจเข้ารับช่วงในสิทธิจำนองที่ ได้ให้ไว้แก่เจ้าหนี้หรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๙๕๔๔/๒๕๕๕ โจทก์ซึ่งเป็นผู้ค้ำประกันการชำระหนี้ของ อ. กับ ว. และบริษัท ร. ต่อจำเลย โดยตกลงยอมรับผิดอย่างลูกหนี้ร่วมกับ อ. ว. และ บริษัท ร. โดยโจทก์ได้มอบบัญชีเงินฝากประจำและทำหนังสือยินยอมให้หักชำระหนี้ จำเลยซึ่งเป็นเจ้าหนี้อย่อมมีสิทธิหักเงินจากบัญชีเงินฝากของโจทก์ชำระหนี้ได้ตามหนังสือ ยินยอมของโจทก์ เมื่อ อ. กับ ว. ชำระหนี้ครบถ้วนแล้ว ถือว่าหนี้ของ อ. กับ ว. ระบุไปเพราะการชำระหนี้ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๓๑๔ สัญญา จำนองที่ดินของ อ. กับ ว. ที่ให้ไว้เป็นประกันในการชำระหนี้แก่จำเลยย่อมระงับตาม มาตรา ๗๔๔ (๑) จำเลยในฐานะผู้รับจำนองจึงไม่มีสิทธิหน่วงเหนี่ยวถือสิทธิใด ๆ ใน สัญญาจำนองและทรัพย์สินที่จำนองได้อีก และต้องคืนทรัพย์สินซึ่งเป็นหลักประกันการชำระ หนี้แก่เจ้าของทรัพย์สิน กรณีมิใช่เป็นการกระทำความใดอย่างหนึ่งเป็นเหตุให้ผู้ค้ำประกัน ไม่อาจเข้ารับช่วงในสิทธิจำนองที่ได้ให้ไว้แก่เจ้าหนี้ตามมาตรา ๖๙๗ เพราะบทบัญญัติ ดังกล่าวเป็นกรณีที่เจ้าหนี้กระทำให้สิทธิ บุริมสิทธิ หรือจำนองที่มีเพื่อประโยชน์ในการได้ รับชำระหนี้ลดน้อยลง อันเป็นการกระทำการก่อนการได้รับชำระหนี้จนครบ การกระทำ ของจำเลยจึงไม่เป็นละเมิดต่อโจทก์

**คำถาม** ในขณะที่จดทะเบียนสมรส ชายมีคู่สมรสอยู่แล้ว ต่อมาฝ่ายหญิงไปจดทะเบียนสมรสกับชายอีกคนหนึ่งอีก แล้วจากนั้นจึงไปจดทะเบียนหย่ากับชายคนแรก ดังนี้ การสมรสกับชายคนหลังมีผลสมบูรณ์หรือไม่

**คำตอบ** มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ ดังนี้

**คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๖๓๓๑ - ๖๓๓๒/๒๕๕๖** ขณะที่โจทก์จดทะเบียนสมรสกับ จ. (ปี ๒๕๒๖) จ. มีคู่สมรสเป็นหญิงอื่นอยู่แล้ว การสมรสระหว่างโจทก์กับ จ. ย่อมตกเป็นโมฆะตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๔๕๒ ประกอบมาตรา ๑๔๙๕ ซึ่งความเป็นโมฆะของการสมรสย่อมมีผลไปถึงวันที่โจทก์จดทะเบียนสมรสกับ จ. หากใช้มีผลนับแต่วันที่โจทก์จดทะเบียนหย่ากับ จ. ในปี ๒๕๓๒ ไม่นั้นขณะที่โจทก์จดทะเบียนสมรสกับผู้ตาย (ปี ๒๕๒๙) ถือไม่ได้ว่าโจทก์ยังมีคู่สมรสอยู่ การสมรสระหว่างโจทก์กับผู้ตาย จึงไม่ฝ่าฝืนต่อมาตรา ๑๔๕๒ ย่อมมีผลสมบูรณ์ และโจทก์มีฐานะเป็นภริยาโดยชอบด้วยกฎหมายของผู้ตาย เมื่อจำเลยจดทะเบียนสมรสกับผู้ตายในปี ๒๕๓๓ โดยโจทก์กับผู้ตายยังเป็นผู้สมรสกันอยู่ การสมรสระหว่างจำเลยกับผู้ตาย จึงฝ่าฝืนต่อมาตรา ๑๔๕๒ ย่อมตกเป็นโมฆะตามมาตรา ๑๔๙๕

นายประเสริฐ เสียงสุทธิวงศ์  
บรรณาธิการ